

Vadlīnijas lauksaimniecības nozaru stratēģijas izstrādei, apstiprināšanai un uzraudzībai Rīcības plāna lauksaimniecības izaugsmei 2026.-2036. īstenošanai

1. Šīs vadlīnijas nosaka kārtību, kādā izstrādā, apstiprina, uzrauga un aktualizē Zemkopības ministrijas (turpmāk – ministrija) pārraudzībā esošās lauksaimniecības nozaru stratēģijas (turpmāk – stratēģija).

2. Stratēģiju izstrādā attiecīgās nozares pārstāvji, nodrošinot nozares dalībnieku iesaisti un sadarbību ar ministriju, ar mērķi noteikt nozaru attīstības prioritātes, risinājuma virzienus un sasniedzamos rezultātus, nodrošinot nozaru ieguldījumu valsts attīstības mērķu sasniegšanā.

3. Stratēģiju izstrādā šādām lauksaimniecības nozarēm: piena, laukaugu audzēšanas, augļkopības, dārzenkopības, cūkkopības, liellopu gaļas un aitkopības. Pārējo lauksaimniecības nozares stratēģiju var izstrādāt pēc nozares iniciatīvas, ievērojot šajās vadlīnijās noteikto kārtību.

4. Stratēģija ir nozares attīstības konceptuālais ietvars, kas atspoguļo nozares būtību, prioritātes un kopējo virzību attiecīgajā plānošanas periodā, aptverot būtiskos nozares attīstības aspektus, plānotās darbības, sasniedzamos mērķa rādītājus un pievienotās vērtības ķēdes (turpmāk – PVĶ) posmus – primāro ražošanu (t.sk. bioloģisko), kooperāciju, attiecīgajā nozarē arī – dzīvnieku kaušanu un pārstrādi.

5. Stratēģiju izstrādes pamats ir ministrijas izstrādātās PVĶ shēmas, kurā identificē nozares izaicinājumus, attīstību ierobežojošos faktoros un stiprās puses.

6. Stratēģiju izstrādā plānošanas periodam vismaz līdz 2036. gadam, paredzot nozares attīstības ilgtermiņa perspektīvu līdz 2050. gadam.

7. Stratēģijā iekļauj:

7.1. stratēģijas būtību – kopējais ietvars nozares plānotajām darbībām attiecīgajā periodā, nodrošinot vienotu izpratni par nozares prioritātēm un sasniedzamajiem mērķiem un rezultātiem;

7.2. risināmos problēmjaudājumus – nozares attīstību ierobežojoši faktori vai izaicinājumi, kas identificēti, balstoties uz PVĶ shēmām, secinājumiem un situācijas analīzi, un kuru novēršanai vai mazināšanai stratēģijas ietvaros tiek noteikti risinājuma virzieni un plānotas aktivitātes;

7.3. risinājumu virzienus – stratēģisks rīcības ietvars risināmajiem problēmjaudājumiem, kas nosaka pieeju risināšanai;

7.4. aktivitātes (īstenojamie pasākumi) – konkrētas plānotās darbības, kas izriet no risinājuma virzieniem un nodrošina stratēģijā noteikto mērķu un rezultātu sasniegšanu, vienlaikus veicinot valsts attīstības plānošanā definēto mērķu īstenošanu un publiskā atbalsta efektīvu izmantošanu;

7.5. sagaidāmos uzlabojumus jeb rezultātus – konkrēti novērtējams rādītājs, kas raksturo paredzēto pārmaiņu nozares attīstībā, un tiek sasniegts, īstenojot stratēģijā noteiktās aktivitātes, un sniedz ieguldījumu Rīcības plānā lauksaimniecības izaugsmei 2026.-2036. definēto mērķu sasniegšanā.

8. Izstrādājot stratēģiju, ņem vērā:

- 8.1. Eiropas Savienības tiesību aktus, politikas un stratēģijas dokumentus;
- 8.2. Latvijas Republikas normatīvos aktus un politikas plānošanas dokumentus;
- 8.3. nozares specifisko regulējumu, piemēram, vides un klimata, augu aizsardzības un mēslošanas, bioloģiskās lauksaimniecības, dzīvnieku labturības, pārtikas aprites un drošības prasību jomā;
- 8.4. citus horizontālos aspektus.

9. Stratēģijā identificē galvenos riskus (regulatīvos, ekonomiskos, tirgus, vides, klimata, reputācijas u.c.), kas var negatīvi ietekmēt stratēģisko mērķu sasniegšanu, un nepieciešamības gadījumā identificē pasākumus to mazināšanai vai pārvaldībai.

10. Stratēģijas izstrādes procedūra:

10.1. ministrija izsludina stratēģiju izstrādes vai aktualizācijas uzsākšanu, saskaņā ar šīm vadlīnijām, un izstrādes termiņu;

10.2. nozare pilnvaro pārstāvi un izveido darba grupu stratēģijas izstrādei, nodrošinot nozares dalībnieku iesaisti un konsultācijas ar attiecīgās nozares pārstāvjiem stratēģijas sagatavošanas procesā;

10.3. darba grupā nodrošināma līdzsvarota nozares pārstāvniecība, aptverot būtiskākos PVĶ posmus – primāros ražotājus, tostarp bioloģiskos ražotājus, kooperatīvus un pārstrādes vai pirmapstrādes uzņēmumus;

10.4. darba grupas sastāvā iekļauj arī ministrijas noteiktu kuratoru, kas nodrošina metodisko un konsultatīvo atbalstu stratēģijas izstrādes procesā, sniedz ieteikumus par tās atbilstību šīm vadlīnijām un, nepieciešamības gadījumā, koordinē stratēģijas izstrādes procesu, neiesaistoties stratēģijas satura izstrādē un neuzņemoties stratēģijas vadību;

10.5. nozare informē ministriju par šo vadlīniju 10.2. apakšpunktā izveidoto darba grupu.

11. Izskatīšana un publicēšana:

11.1. izstrādāto stratēģiju iesniedz ministrijā tās noteiktajā termiņā;

11.2. iesniegto stratēģiju izskata Lauksaimniecības konsultatīvajā padomē;

11.3. izskatītās stratēģijas publicē ministrijas tīmekļvietnē.

12. Uzraudzība un aktualizācija:

12.1. stratēģiju īstenošanas uzraudzību nodrošina nozares sadarbībā ar ministriju;

12.2. uzraudzība balstās uz stratēģijā noteiktajiem mērķa rādītājiem un Rīcības plānā lauksaimniecības izaugsmei 2026.-2036. definēto mērķu rādītājiem;

12.3. reizi gadā Lauksaimniecības konsultatīvās padomes ietvaros tiek izvērtēta šo vadlīniju 10.2. apakšpunktā minēto mērķa rādītāju sasniegšana;

12.4. stratēģiju aktualizē, ja ir būtiska novirze no plānotā, mainās normatīvais regulējums, politikas prioritātes vai nozares attīstības apstākļi.

13. Šo vadlīniju izpildi nodrošina attiecīgās ministrijas struktūrvienība sadarbībā ar nozari.